

Столична община

ЕКСПЕРТНО – ХУДОЖЕСТВЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ № 2

Днес 30.09.2015 г. /сряда/ от 16.00 часа в зала № 1 в сградата на Столична община се проведе заседание на Експертно-художествения съвет, назначен със Заповед № СО15-РД-09-01-305/04.09.2015 г. на кмета на Столична община, на което присъстваха:

1. Проф. Светослав Кокалов – Председател на Експертно-Художествения съвет
2. Проф. Александър Кьосев
3. Аделина Филева
4. арх. Росица Пангарова-НАГ
5. арх. Георги Гужгулов – НАГ
6. Димитър Стоянович
7. Лъчезар Бояджиев
8. Боряна Димитрова

Заседанието бе открито от Проф. Светослав Кокалов – председател на Експертно-художествения съвет.

Г-н Кокалов поясни, че проекта на протокол след всяко заседание се изпраща предварително. Ако има забележки или корекции на членовете на съвета се отразяват писмено.

Г-н Кокалов предложи да се финализира работата по приемане на Правилата за дейността, структурата и организацията на работата на Експертно-художествения съвет към Столична община. Да се направят корекции ако има такива и да се приеме.

Проф. Кокалов подложи на гласуване дневния ред:

Общо гласували: в т.ч.:	8
За	8
Против	Няма
Въздържали се	Няма

По т. 1 от дневния ред:

Г-жа Пангарова попита какво означава запис в чл. 4, т. 4 „подпомага изготвянето“. Какво се има предвид?

Г-н Кокалов поясни, че ако комисията има изискване към външен възложител може да предложи екип или автор за провеждането на конкурса.

Г-н Кьосев отбеляза, че комисията трябва да се произнася по значимостта и ситуирането на паметника или паметната плоча. Има жури, което не е отразено в тези правила. Трябва да има заявка и одобрение от двата екипа.

Г-н Гужгулов предложи в чл. 4, т. 2 израза „художествена стойност“ да отпадне, като се замени със израза „предложението за ситуиранс“.

Г-жа Филева каза, че се преценява значимостта, а не художествената стойност.

Г-н Кокалов допълни, че трябва да се преценява дали има нужда от конкурс.

Г-н Кьосев предложи да има следния запис: „В случай на отсъствие на конкурс да се излъчва жури в което да участват членове от Експертно-художествения съвет“.

Г-н Кьосев предложи нова т. 7 към ал. 4 със следното съдържание: „В случаите, при които не се провеждат конкурси, ЕСХ изразява становище по художествените качества на представените проекти“.

А Ако има художествена стойност се предлага на Столичен общински съвет да одобри проекта. А художествената стойност се обсъжда тогава, когато има значимост.

Г-жа Пангарова изчете чл. 19 от Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на СО. В чл. 19 е описано какво трябва да съдържа едно предложение за поставяне на паметник или възпоменателен знак.

Г-н Кокалов каза, че е необходимо да бъдат привлечани допълнително експерти. Двата съвета Експертно-художествения и ОЕСУГ към НАГ да работят съвместно. Трябва да се гледа структурната част на проектите, машабирание, силует, въздействие и т.н.

Г-н Гужгулов предложи т. 3 да бъде със следното съдържание „Дава становище съобразно значимостта и предложението на ситуиране на определени обекти.“. Също предложи т. 2 и т. 3 от чл. 4 да се обединят в една обща точка, като съответно стане преномерация.

Г-н Гужгулов предложи т. 4 да бъде със следното съдържание: „Консултира изготвянето на конкурсната документация и провеждането на конкурс по реда на глава VI от Наредбата“.

Г-н Кьосев предложи в чл. 8, ал. 1 да стане следната преномерация на точките, а именно:

Т. 1 остава

Т. 2 остава

Т. 4 става т. 3

Т. 5 става т. 4

Т. 6 става т. 5

Т. 3 става т. 6, като в края на се допълва следното: „... проекти в случаите в които не се провежда конкурс“;

Т. 7 остава, като става със следното съдържание: „формулира заключително становище за цялостния идеен проект на предложението/ята“.

Г-жа Димитрова отбеляза, че в чл. 13, ал. 1 и ал. 2 да се обединят и да остане една алинея.

Комисията реши да остане ал. 1, като се допълни от ал. 2 „При равенство на гласовете председателят има право на решаващ глас“.

Г-н Кьосев предложи в чл. 15, ал. 1, т. 3 израза „скапирани“ се замени с „електронни“.

По т. 2 от дневния ред:

Във връзка с всички постъпили предложения за паметници и паметни плочи, проф. Кьосев и арх. Гужгулов предлагат паметници, скулптори и статуи в централното публично пространство на София да се поставят само в изключителни случаи, когато личността е с особени заслуги и изключителни постижения, а събитието - с голямо социално и културно значение за София или за страната. На повечето личности от близкото минало, за които няма сериозна историческа дистанция, препоръчват да се поставят паметни плочи. Поставяне на паметните плочи да се разрешават на места, където личностите са живели или работи, като текстовете да се изписват без думите „прочут“, „голям“, „виден“.

Предложението е подкрепено единодушно от всички членове на Експертно-художествения съвет.

Пристъпва се към разглеждане на всички постъпили проектни предложения за паметници и паметни плочи от членовете на Експертно-художествения съвет:

1. Предложение № СО-6200-130/05.02.2014 г. от Фондация „Марко Семов“, относно поставяне на паметник на порф. Марко Семов.

Становище: ЕХС счита , че на г-н Марко Семов вече е отдадена необходимата почит от страна на обществото и столицата чрез наименоване на булевард на негово име. ЕХС се обединява около принципното становище, че поради отсъствие на историческа дистанция необходима за оценка, не е препоръчително одобряването и строежа на паметници на личности от близкото минало. Подходящ начин за отбелязване на техния принос към обществото е поставянето на паметни плочи на мястото където са живяли.

2. Доклад № СО-6600-4296/10/27.05.2015 г. , относно поставяне на паметник – символ на спасяването на българските евреи през Втората световна война.

Становище: ЕХС не изразява становище по проекта, тъй като процедурите за него са приключили. Взето е Решение на СОС, определено е мястото, проведен е

конкурс, паметникът е съгласуван с МК и изработен. Издадено е разрешение за строеж.

3. Предложение № СО-6200-764/27.01.2015 г., относно изграждане на мемориал в памет на гражданските жертви от бомбардировките, извършени над България през Втората световна война.

Становище: ЕХС смята, че на тази тема вече съществува паметен знак в значимото парково пространство между Народното събрание и храм „Ал. Невски“, където е паднала една от бомбите и втори такъв паметник не е необходим. Съветът препоръчва на СОС да преразгледа взетото решение.

4. Предложение № СО-0500-2027/3/16.04.2014 г., относно поставяне на паметна плоча на акад. проф. Ефрем Каранфилов – български учен, публицист, общественик. Предложение за място на поставяне на паметна плоча-бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 107, район „Средец“.

Становище: ЕХС подкрепя поставянето на плочата. Препоръчва да се преразгледа текста.

5. Предложение № 0500-584/2014 г., от Българска Академия на Науките, Институт по физика на твърдото тяло, относно поставяне на паметна плоча на Георги Наджаков на входа на Института по физика при БАН на бул. „Цариградско шосе“ № 72.

Становище: ЕХС подкрепя поставянето на плочата.

6. Предложение № СО15-0413-13/22.05.2015 г. от Министерство на здравеопазването, относно разрешение за поставяне на декоративно-монументален елемент (гранитна плоча) по повод Национална АНТИСПИН кампания, в Южен парк –II.

Становище: Не приема идеята да бъде поставен паметен знак на кампанията.

7. Предложение № СО15-6600-4400/01.06.2015 г. от Съюза на Артистите в България, относно поставяне на паметна плоча на проф. Любомир Тенев-български театровед на фасадата на дома, в който е живял на ул. „Оборище“ № 1

Становище: ЕХС подкрепя поставянето на плочата.

8. Молба № СО15-0500-2212/16.07.2015 г. от Българска Академия на Науките, относно поставяне на паметна плоча на академик Иван Дуриданов на фасадата на жилищен блок 155, ул. „Лидице“ № 6.

Становище: ЕХС подкрепя поставянето на плочата.

9. Предложение № СО-9-Д-461/3/03.02.2015 г., относно поставяне на паметни плочи на Орлин Василев-писател, проф. Александър Поплилов-художник и оперният певец Николай Гяуров на фасадата на ул. „Янко Сакъзов“, бл. 9 А.

Становище: ЕХС счита за неудачно поставянето на три плочи на фасадата на сградата, това създава гробищен ефект. Не е представено и доказателство за съгласието на живеещите в блока.

10. Предложение № СО-6200-170/2015 г., относно поставяне на монумент на Шри Чимной и паметна плоча „България – нация Цвете на Мира“ в Южен парк 3-част, вносител Шри Чинмой Център.

Становище: ЕХС не подкрепя такъв тип тиражирани паметници и изразява отрицателно становище. Личноста няма отношение към културната среда.

11. Доклад № СО-2100-800/4/18.08.2015 г., относно поставяне на паметна плоча на проф. д.ф.н. Живко Ошаков на фасадата на ул. „Сан Стефано“ № 2

Становище: ЕХС подкрепя поставянето на плочата.

12. Предложение № СО15-0500-2552/21.08.2015 г., относно поставяне на паметна плоча /барелеф/ на д-р Владимир Калайджиев на бул. „Акад. Иван Евст. Гешов“ № 15, район „Триадица“ с носител Национален център по общественото здраве и анализи, Министерство на здравеопазването.

Становище: Предложеният идеен проект не отговаря на описанието което е подвеждащо и внушава друга йерархия. Препоръчва се организаторите да се придържат към изработването на паметна плоча /барелеф/ върху фасадата или подходящо място във вътрешните пространства на институцията.

13. Предложение №СО15-9401-192/25.06.2015г. относно поставяне на паметна плоча на режисьора Леон Даниел на фасадата на театър „Българска армия“

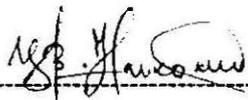
Становище: ЕХС се присъединява към предложението за отбелязване приноса на изтъкнатия творец Л. Даниел с поставяне на паметна плоча. Изразява съмнение относно възможността тя да бъде монтирана на фасадата на театъра, поради нейния характер – стъклени витрини. Препоръчва институциите, в това число театрите да отбелязват своите видни личности във вътрешните си пространства . Това би позволило добавяне на нови имена с течение на годините.

14. Предложение №СО15-9401-192/25.06.2015г. относно поставяне на паметна плоча на Георги Стоянов Георгиев, почетен председател на „Български фотоклуб“ и Стоян Георгиев Георгиев, почетен член на БФК, на сградата на ул. „Бездлужа“37

Становище:ЕХС подкрепя поставянето на плочата

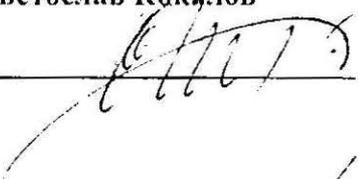
След изчерпване на дневния ред г-н Кокалов в 18.20 часа закри заседанието на
Експертно – художествения съвет.

Изготвил:
Цветелина Николова
Юрисконсулт в Дирекция „Култура“

Председател на Експертно-
художествения съвет:

проф.Светослав Кокалов

Членове:

проф. Александър Кьосев

Аделина Филева

арх. Росица Пангарова

арх. Георги Гужгулов

Лъчезар Бояджиев

Димитър Стоянович

Боряна Димитрова